

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/23/2021
Identifikačné číslo spisu: 1313226314
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1313226314.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu 1/: Výskumný ústav riadenia hodnoty podniku a súdneho inžinierstva, a.s., so sídlom Potvorice 199, 916 25 Potvorice, IČO: 35 843 209 a žalobcu 2/: AuTOY, spol. s r.o., so sídlom Česká 15, 831 03 Bratislava, IČO: 36 320 927, zast. AS Legal s.r.o., so sídlom Hlučínska 1, 831 03 Bratislava, IČO: 36 857 688, proti žalovanému: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., so sídlom Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava, IČO: 35 919 001, zast. GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, o zaplatenie zmluvnej pokuty, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 25Cb/136/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2019, č. k. 4Cob/120/2019-638, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2019, č. k. 4Cob/120/2019-638, z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 31. októbra 2019, č. k. 4Cob/120/2019-638, v prvom výroku potvrdil čiastočný rozsudok Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 23. februára 2015, č. k. 25Cb/136/2013-266 a v druhom výroku priznal žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie bolo v prvom výroku rozhodnuté, že žalovaný je povinný žalobcovi 2/ zaplatiť istinu vo výške 643 048,39 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 22 235,10 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 58 681,23 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 39 338,12 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 49 187,46 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 24 084,08 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 31 373,30 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 50 503,08 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 32 771,89 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 12 800,59 eur od 6. apríla 2009 do zaplatenia, 9,5 % ročne zo sumy 26 739,01 eur od 6. apríla

2009 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 5 527,67 eur od 2. augusta 2009 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 7 802,71 eur od 15. mája 2009 do zaplattenia, 9 % ročne zo sumy 218 712,34 eur od 21. novembra 2019 do zaplattenia, 9,25 % ročne zo sumy 9 884,90 eur od 11. apríla 2009 do zaplattenia, 9,5 % ročne zo sumy 53 406,91 eur od 6. apríla 2009 do zaplattenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol a tretím výrokom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi 2/ trovy konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu žalobcu 2/, ktorých výška bude vyčíslená samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

3. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu ďalej vyplýva, že žalobou doručenou súdu dňa 18. decembra 2009 sa žalovaný v procesnom postavení žalobcu domáhal, aby súd zaviazal žalobcu 1/ v procesnom postavení žalovaného zaplatiť mu sumu 767 420,83 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia a sumu 118 852,11 eur titulom zmluvnej pokuty. Konanie bolo vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 25Cb/223/2009. Vzájomným návrhom z 23. januára 2013 si žalobca 1/ v procesnom postavení žalovaného v konaní sp. zn. 25Cb/223/2009 uplatnil voči žalovanému v procesnom postavení žalobcu v konaní sp. zn. 25Cb/223/2009 nárok na zaplattenie istiny vo výške 731 302,31 eur s príslušenstvom, ktorý odôvodnil tým, že dňa 25. januára 2006 uzavreli žalobca 1/ a žalovaný Zmluvu č. NDS 8/2000/2006 (ďalej len „Zmluva“) v znení Dodatku č. 1 k Zmluve zo dňa 4. júla 2006, na základe ktorej žalobca 1/ poskytol pre žalovaného zmluvne dohodnuté služby, za ktoré mu vznikli pohľadávky na úhradu odmeny vrátane príslušenstva, pričom niektoré z nich žalovaný doposiaľ neuhradil. Dňa 12. augusta 2009 postúpil žalobca 1/ zmluvou pohľadávky na odmenu zo Zmluvy vo výške 444 223,95 eur (ďalej len „Pohľadávky 1“) na spoločnosť DayCom Group s.r.o., IČO: 44 474 113, (ďalej len „DayCom Group“). Dňa 17. decembra 2009 postúpil žalobca 1/ zmluvou pohľadávky na odmenu zo Zmluvy vo výške 282 004,15 eur (ďalej len „Pohľadávky 2“) na žalobcu 2/. Dňa 28. decembra 2011 spoločnosť DayCom Group postúpila Pohľadávky 1 na žalobcu 2/. Následne dňa 23. januára 2013 postúpil žalobca 2/ Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 zmluvou späť na žalobcu 1/. Žalobca 1/ má zároveň voči žalovanému ďalšie pohľadávky vo výške 88 252,97 eur (ďalej len „Pohľadávky 3“), ktoré nikdy neboli postupované na tretie osoby.

4. Dňa 25. februára 2010 žalovaný adresoval žalobcovi 1/ písomné odstúpenie od Zmluvy z dôvodu neúplného odstránenia vytknutých väd a plnení. Žalovaný zároveň dňa 10. novembra 2009 vykonal započítanie časti pohľadávok žalovaného voči žalobcovi 1/ s Pohľadávkami 1 v časti, v akej sa kryli, t. j. 444 223,95 eur a dňa 20. januára 2010 žalovaný vykonal započítanie pohľadávok žalovaného voči žalobcovi 1/ s Pohľadávkami 2 v časti, v akej sa kryli, t. j. 282 004,15 eur.

5. Ďalej z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplynulo, že predmetom vzájomného návrhu nie je celá suma 814 481,07 ako celkový súčet Pohľadávok 1, Pohľadávok 2 a Pohľadávok 3, ale iba suma 731 302,31 eur z dôvodu, že suma 77 621,- eur s príslušenstvom a suma 5 557,76 eur sú predmetom iného konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II.

6. Uznesením zo dňa 17. októbra 2013, č. k. 25Cb/223/2009-603, súd prvej inštancie rozhodol o vylúčení vzájomného návrhu žalobcu 1/ na samostatné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 25Cb/136/2013.

7. Na pojednávaní dňa 30. júna 2014 a písomným podaním zo dňa 16. júla 2014 žalobca 1/ navrhol vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) a žalobu zobral čiastočne späť v sume 0,95 eur. Súd prvej inštancie uznesením z 26. augusta 2014, č. k. 25Cb/136/2013-222, konanie v časti istiny vo výške 0,95 eur zastavil a pripustil, aby do konania na strane žalobcu vstúpil žalobca 2/.

8. Odvolací súd ďalej uviedol, že súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania zistil, že dňa 24. januára 2013 bol k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013 uzatvorený Dodatok č. 2, kde sa v čl. II zmluvné strany dohodli na vložení nového ustanovenia čl. III ods. 4, v ktorom si strany dohodli

rozvázovaciú podmienku, podľa ktorej, ak najneskôr do 31. decembra 2013 dlžník neuhradí postupníkovi pohľadávku špecifikovanú v čl. II zmluvy, zmluva stráca svoje právne účinky a postupca sa stáva bez ďalšieho veriteľom pohľadávky špecifikovanej v čl. II alebo jej časti, v akej nebola dlžníkom uhradená. Keďže žalovaný v stanovenom termíne ako dlžník neuhradil žalobcovi 1/ túto pohľadávku, splnením rozvázovacej podmienky sa žalobca 2/ stal veriteľom pohľadávky vo výške 726 228,10 eur, tvorenej Pohľadávkami 1 a Pohľadávkami 2, avšak v prebiehajúcom konaní je uplatnená iba suma 643 048,39 eur. Na pojednávaní konanom dňa 11. decembra 2014 zástupkyňa žalovaného podala písomný návrh na započítanie pohľadávok, keď uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III z 18. novembra 2013, č. k. 25Cb/223/2009-607, doposiaľ neprávoplatným, bola žalobcovi 1/ uložená povinnosť zaplatiť žalovanému istinu 767 420,83 eur s príslušenstvom a v prebiehajúcom konaní si žalobca 1/ uplatnil vzájomným návrhom proti žalovanému sumu 731 302,31 eur. Vzhľadom na uvedené, žalovaný navrhol súdu, aby pripustil vzájomné započítanie pohľadávok vo výške, ktorá je nesporná, t. j. Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 v sume 643 049,34 eur, teda v časti, v ktorej sa vzájomne kryjú. Zástupkyňa žalovaného zároveň uviedla, že Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 považuje v ustálenej výške 643 048,39 eur za nesporné a tieto z opatrnosti započítava do výšky 643 048,39 eur.

9. Podľa § 120 ods. 3 O. s. p. si súd prvej inštancie osvojil zhodné tvrdenia sporových strán o nespornosti nároku žalobcu 2/, pokiaľ ide o Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že v zmysle Dodatku č. 2 k Zmluve o postúpení pohľadávky zo dňa 23. januára 2013, sa splnením rozvázujúcej podmienky stal žalobca 2/ veriteľom pohľadávky. Žalovaný návrhom, ktorý bol síce datovaný 26. mája 2013, avšak súdu bol doručený až na pojednávaní dňa 11. decembra 2014, kedy bol prostredníctvom súdu doručený aj právnenému zástupcovi žalobcov 1/ a 2/, si započítal voči uznanému nároku žalobcu 2/ označeného ako Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 svoj nárok priznaný rozsudkom v konaní pod sp. zn. 25Cb/223/2009. Žalovanému bol už na pojednávaní dňa 30. júna 2014 doručený prostredníctvom súdu návrh na vstup ďalšieho účastníka do konania spolu s prílohou - Dodatkom č. 2 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013, čo podľa súdu prvej inštancie bolo možné podľa obsahu považovať za oznámenie o spätnom postúpení pohľadávky na žalobcu 2/. Už v tomto čase sa teda žalovaný dozvedel o tom, že došlo k zmene v osobe veriteľa. Dňa 4. septembra 2014 bolo žalovanému doručené uznesenie z 26. augusta 2014, č. k. 25Cb/136/2022-222, ktorým súd prvej inštancie povolil vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu a zmenu žaloby, a to vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z Dodatku č. 2 a spätného postúpenia pohľadávky na žalobcu 2/. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný až na pojednávaní dňa 11. decembra 2014, t. j. cca po piatich mesiacoch po oznámení o postúpení pohľadávky, vykonal jednostranný zápočet. Súd prvej inštancie preto vyhodnotil vykonaný zápočet ako zápočet urobený v rozpore s § 529 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), a teda ako neplatný právny úkon, keďže k započítaniu pohľadávky neprišlo bez zbytočného odkladu. Vzhľadom na uznanie nároku žalobcu 2/ ohľadne Pohľadávok 1 a Pohľadávok 2 vo výške 643 048,39 eur žalovaným a neplatnosť uvedeného zápočtu, súd prvej inštancie rozhodol o tejto časti žaloby a vo zvyšku žalobu zamietol.

10. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. Namietal právny názor súdu prvej inštancie, ktorý vyhodnotil zápočet pohľadávky žalovaného zo dňa 11. decembra 2014 ako neplatný právny úkon. V zmysle § 526 Občianskeho zákonníka bol žalobca 1/ povinný ako postupca bez zbytočného odkladu oznámiť postúpenie žalovanému ako dlžníkovi, rovnako túto povinnosť nesplnil žalobca 2/ ako postupník, vrátane preukázania postúpenia pohľadávky. Žalovaný bol toho názoru, že návrhom na vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu nedošlo k vzniku procesného spoločenstva na strane žalobcu, ale vo veci pohľadávok vo výške 643 048,39 eur k naplneniu inštitútu zámeny účastníkov konania na strane žalobcu, pričom žalobca 1/ z konania nevystúpil. Zo strany žalobcu 1/ došlo v dôsledku návrhu na vstup účastníka do konania k obchádzaniu inštitútu zámeny účastníkov konania. Podľa žalovaného pohľadávky medzi žalobcom 1/ a žalobcom 2/ boli postupované účelovo, podľa potreby a špekulatívne, v závislosti od prebiehajúcich súdnych konaní, a to medzi dvoma spoločnosťami, ktorých štatutárnym orgánom je tá istá fyzická osoba, čo je v rozpore s dobrými mravmi a so zásadou poctivého obchodného styku. Žalovaný namietal,

že by mu na pojednávaní dňa 30. júna 2014 bolo známe, že došlo k postúpeniu pohľadávky v dôsledku rozvázovacej podmienky a že mu na tomto pojednávaní alebo neskôr v konaní ani nebola doručená Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 23. januára 2013, vrátane Dodatku č. 1 obsahujúceho špecifikáciu pohľadávok. Odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu o zaplatenie sumy 643 048,39 eur s príslušenstvom, zamietne a žalovanému prizná voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania, vrátane odvolacieho konania, v rozsahu 100 %. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že nemôže zmeniť napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, žalovaný navrhol, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. Odvolací súd uviedol, že z obsahu odvolania žalovaného vyplynulo, že žalovaný sa odvolal proti I. a III. výroku rozsudku. V odôvodnení rozsudku odvolací súd ďalej uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie a v odvolaní žalovaný neargumentuje žiadnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré by mali za následok zrušenie daného rozhodnutia.

12. Odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalovanému bol už na pojednávaní dňa 30. júna 2014 doručený prostredníctvom súdu návrh na vstup ďalšieho účastníka do konania spolu s prílohou - Dodatkom č. 2 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013. Dňa 4. septembra 2014 bolo žalovanému doručené uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 26. augusta 2014, č. k. 25Cb/136/2013-222, ktorým súd povolil vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu a zmenu žaloby. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že návrh žalobcu na vstup ďalšieho účastníka do konania s prílohou - Dodatkom č. 2 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013, podľa obsahu možno považovať za oznámenie o spätnom postúpení pohľadávky na žalobcu 2/, v dôsledku splnenia rozvázovacej podmienky obsiahnutej v Dodatku č. 2. Oznamovacia povinnosť postupcu v zmysle § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je viazaná na žiadnu predpísanú formu. Právne účinnú notifikáciu možno realizovať akýmkoľvek spôsobom, pokiaľ sú zachované náležitosti právneho úkonu v zmysle § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka.

13. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 24. júna 2009, sp. zn. 1Obo/149/2007, podľa ktorého forma a obsah oznámenia (notifikácie) postúpenia pohľadávky nie sú upravené zákonom. Pre splnenie účelu oznámenia postúpenia pohľadávky stačí aj oznámenie ústne, za podmienky, že ústne oznámenie zmeny veriteľa je schopný pôvodný alebo nový veriteľ preukázať. Z ďalšieho rozhodnutia najvyššieho súdu z 20. januára 2009, sp. zn. 1ObdoV/12/2008, odvolací súd citoval, že je len vecou dohody postupcu a postupníka, kedy a či vôbec dlžníkovi oznámia, že došlo k postúpeniu (tým viac to platí voči iným tretím osobám). Nemožno vylúčiť ani dohodu, že postúpenie neoznámia vôbec (bude predmetom obchodného tajomstva). Postúpenie pohľadávky sa vtedy navonok voči tretím osobám v ničom neprejaví. Pôvodný veriteľ môže pohľadávku naďalej uplatňovať, ako keby k postúpeniu nedošlo. Vo vzťahu medzi postupcom a postupníkom sa postúpenie prejaví až vo vzájomnom vysporiadaní prijatého plnenia podľa podmienok dohodnutých v zmluve o postúpení.

14. Vzhľadom na citované závery odvolací súd vyhodnotil námietku žalovaného, že žalobcovia nespĺnili svoju notifikačnú povinnosť, ako nedôvodnú. Zároveň zdôraznil, že zákonná úprava v Občianskom zákonníku s prípadným neoznámením postúpenia pohľadávky dlžníkovi spája jediný právny následok, a to možnosť dlžníka, i napriek postúpeniu, naďalej plniť postupcovi, čo sa následne považuje za riadne splnenie dlhu a jeho zánik.

15. Odvolací súd sa ale nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý jednostranný zápočet žalovaného zo dňa 11. decembra 2014 vyhodnotil ako neplatný právny úkon, z dôvodu, že k započítaniu pohľadávky žalovaného nedošlo bez zbytočného odkladu. Odvolací súd dal za pravdu žalovanému, že súd prvej inštancie dôsledne nerozlišoval dva právne úkony smerujúce k započítaniu pohľadávok vyplývajúce z ust. § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to jednak oznámenie o existencii pohľadávok spôsobilých na započítanie a jednak samotný jednostranný zápočet. Uvedený záver vyplýva aj z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/18/2008. Lehota „bez zbytočného odkladu“ sa v zmysle § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzťahuje na notifikačnú povinnosť dlžníka a nie na samotný

započítací úkon.

16. Odvolací súd ale uzavrel, že žalovaný si po tom, čo mu bolo na pojednávaní dňa 30. júna 2014 preukázané postúpenie pohľadávky na žalobcu 2/, nesplnil svoju povinnosť oznámiť žalobcovi 2/ svoje započítateľné pohľadávky. Žalovaný v tomto smere len uviedol, že žalobca 2/ si doposiaľ riadne nesplnil svoju povinnosť preukázania cesie vo vzťahu k žalovanému, v čoho dôsledku sa žalovaný nemohol dostať do omeškania s oznámením započítateľných pohľadávok voči žalobcovi 1/ podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Okrem toho uviedol, že v prejednávacom prípade už nebolo nevyhnutné, aby žalovaný opätovne notifikoval žalobcu 2/ o existencii pohľadávok spôsobilých na započítanie voči žalobcovi 1/, keďže žalobca 2/ o existencii týchto pohľadávok vedel ešte pred začiatkom súdneho konania, ako aj pri svojom vstupe do konania. Odvolací súd mal ale splnenie oznamovacej povinnosti za preukázané, preto námietku žalovaného ohľadom nepreukázania cesie považoval za nedôvodnú. Podľa odvolacieho súdu nie je rovnako správny názor žalovaného, že nebolo nutné notifikovať žalobcu 2/, pretože mal mať vedomosť o existencii pohľadávok žalovaného spôsobilých na započítanie voči žalobcovi 1/ vedomosť. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27. augusta 2009, sp. zn. 23Cdo/2999/2007, podľa ktorého oznámení existencie pohľadávok spôsobilých k započteniu, ktoré měl dlžník vůči postupiteli, lze vůči postupníkovi učinit až poté, co mu bylo postoupení pohledávky oznámeno či prokázáno. Předchozí úkon dlžníka vůči postupníkovi tímto oznámením není. Pouhá vedomost postupníka o předchozí obraně dlžníka nestačí k tomu, aby dlžník mohl vůči postupníkovi započíst pohledávky, které má vůči postupiteli.

17. Odvolací súd preto uzavrel, že jednostranný zápočet žalovaného zo dňa 11. decembra 2014 nie je možné považovať za platný nie z dôvodu, že k započítaniu pohľadávky neprišlo bez zbytočného odkladu, ale z dôvodu, že žalovaný vykonal jednostranný zápočet bez splnenia notifikačnej povinnosti. Žalovaný si mal splniť notifikačnú povinnosť vyplývajúcu z § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka voči žalobcovi 2/ po pojednávaní konanom dňa 30. júna 2014, čo však neurobil, preto jeho započítací prejav nie je možné považovať za platný.

18. Žalovaný namietal, že súd nepostupoval správne, keď si aj napriek existencii započítacieho úkonu žalovaného zo dňa 20. januára 2010 bez ďalšieho osvojil tvrdenia sporových strán ohľadom nespornosti uplatneného nároku žalobcu 2/. Odvolací súd poukázal na ust. § 120 ods. 3 O. s. p., ktoré dávalo súdu oprávnenie osvojiť si skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení sporových strán. V danom prípade podľa odvolacieho súdu nešlo o prípad, kedy by aj napriek zhodným tvrdeniam mal súd skúmať, či takéto tvrdenia korešpondujú so skutočným stavom. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu preto postupoval správne keď si osvojil zhodné tvrdenia sporových strán o nespornosti nároku žalobcu 2/ pokiaľ ide o Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2. Zástupca žalovaného výslovne uviedol, že Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 v ustálenej výške 643 048,39 eur považuje za nesporné, a to na pojednávaní dňa 30. júna 2014 a na pojednávaní dňa 11. decembra 2014.

19. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného, že mu nebolo riadne preukázané postúpenie pohľadávky zo žalobcu 1/ na žalobcu 2/, resp., že z listinných dôkazov predložených žalobcami nevyplýva, ktoré pohľadávky sú predmetom postúpenia. Žalovaný mal o postúpení pohľadávok a špecifikácii postupovaných pohľadávok vedomosť zo Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013, ktorá bola prílohou protinávru žalobcu 1/ v pôvodnom konaní a je súčasťou súdneho spisu na č. 1. 12, pričom jej súčasťou je príloha č. 1, ktorá obsahuje podrobnú špecifikáciu postupovaných pohľadávok. Dodatok č. 2 bol žalovanému doručený na pojednávaní dňa 30. júna 2014, pričom ním o Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013 len doplnená rozvázovacia podmienka. Taktiež z návrhu žalobcu 1/ na vstup ďalšieho účastníka do konania a z jeho doplnenia zo dňa 14. júla 2014 je zrejmé, na základe akých právnych skutočností prešli postupované pohľadávky zo žalobcu 1/ na žalobcu 2/, ako aj špecifikácia týchto pohľadávok. Odvolací súd sa preto stotožnil s tvrdením žalobcov, že žalovaný sa o postúpení riadne a zrozumiteľne dozvedel už dňa 30. júna 2014, kedy mal k dispozícii návrh na vstup účastníka, Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013, vrátane prílohy č. 1, ako aj Dodatok č. 2 k tejto zmluve.

20. K námietke žalovaného, že podaným návrhom na vstup ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu nedošlo k vzniku procesného spoločenstva účastníkov na strane žalobcu a že prišlo k obchádzaniu inštitútu zámenny účastníkov konania, odvolací súd uviedol, že žalovaný mal možnosť proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo dňa 26. augusta 2014, č. k. 25Cb/136/2013-222, ktorým súd rozhodol o pripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcu, podať opravný prostriedok. Žalovaný ale opravný prostriedok neuplatnil, preto odvolací súd považuje túto námietku žalovaného za nedôvodnú.

21. Odvolací súd nezistil na strane žalobcov ani rozpor ich konania s dobrými mravmi, či zásadami poctivého obchodného styku pri postupovaní pohľadávok. Nad rámec týchto dôvodov ešte odvolací súd doplnil, že pohľadávka žalovaného, ktorá sa mala stretnúť s pohľadávkou žalobcu, je právoplatne priznaná rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III pod sp. zn. 25Cb/223/2009 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Cob/2/2014 a je dokonca vymáhaná v exekučnom konaní vedenom Exekútorským úradom G.. K. E. zn. EX 1/16, na základe poverenia vydaného Okresným súdom Bratislava III dňa 8. marca 2016.

22. Z uvedených dôvodov odvolací súd čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) potvrdil.

23. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo aby zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a žalovanému prizná voči žalobcovi 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Dovolacie dôvody žalovaný vymedzil nesprávnym právnym posúdením veci s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.

24. Právnu otázku, od ktorej podľa žalovaného záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená (pripustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), špecifikoval žalovaný nasledovne: „Je nutné, aby dlžník uskutočnil ďalší (osobitný) notifikačný úkon voči postupníkovi ohľadom existencie vzájomných započítateľných pohľadávok voči postupcovi podľa ustanovenia § 529 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov v prípade, ak mal postupník vedomosť o existencii započítateľných pohľadávok dlžníka voči postupcovi z predchádzajúcich úkonov dlžníka?“ (ďalej len „právna otázka“).

25. Žalobca 2/ mal podľa žalovaného v čase opätovného nadobudnutia pohľadávok žalobcu 1/ voči žalovanému preukázateľne vedomosť o existencii vzájomných započítateľných pohľadávok žalovaného voči žalobcovi 1/. Túto vedomosť mal žalobca 2/ z Jednostranného zápočtu pohľadávky žalovaného č. 2261/10700/2010 zo dňa 20. januára 2010, zo vzájomných súdnych sporov so žalovaným, ktoré boli založené najmä na posúdení otázky platnosti započítavania vzájomných pohľadávok žalobcu 1/ a žalovaného, ako aj z dôvodu personálneho prepojenia žalobcov prostredníctvom rovnakého štatutárneho orgánu. Žalobcovia boli navyše v súdnom konaní zastúpení rovnakým právnym zástupcom. Žalobca 2/ túto skutočnosť ani nikdy nenamietal a medzi stranami sporu nebola vedomosť žalobcu 2/ o existencii vzájomných započítateľných pohľadávok žalovaného voči žalobcovi 1/ sporná. Žalobca 2/ svojím vstupom do konania prevzal stav konania, aký tu bol v čase jeho vstupu do konania, a to vrátane vedomosti o existencii vzájomných započítateľných pohľadávok žalovaného voči žalobcovi 1/, ako postupcovi. Pri zmene účastníctva zostávajú všetky účinky spojené s podaním návrhu zachované a procesný nástupca musí prijať stav konania taký, aký je, teda i s procesnými úkonmi, ktoré dovtedy v konaní urobil jeho právny predchodca. Žalobca 2/ vstúpil do súdneho konania, v rámci ktorého bola procesná obrana žalovaného primárne založená na existencii vzájomne započítateľných pohľadávok strán sporu. V priebehu súdneho konania prišlo k procesnému nástupníctvu na strane žalobcu a žalovaný si voči žalobcovi 1/ v súdnom konaní už uplatnil svoje započítateľné pohľadávky, preto nie je potrebné, aby žalovaný existenciu vzájomne započítateľných pohľadávok žalobcovi 2/ opätovne osobitne oznamoval. Žalovaný je z uvedených dôvodov toho názoru, že odvolací súd pri posudzovaní notifikačnej povinnosti zo strany žalovaného ako dlžníka podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka v kontexte individuálnych

okolností prípadu vychádzal z prísne formalistickej interpretácie právneho predpisu, ktorá opomína skutočný účel právnej normy. Žalovaný poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 16. októbra 2018, sp. zn. III. ÚS 388/2018, Nález ústavného súdu z 31. augusta 2017, sp. zn. I. ÚS 155/2017 a Nález ústavného súdu z 23. mája 2013, č. k. IV. ÚS 71/2013-36. Odvolací súd v napadnutom rozsudku nesprávne právne posúdil otázku splnenia notifikačnej povinnosti žalovaného podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v čoho dôsledku nesprávne právne posúdil aj otázku platnosti zápočtu žalovaného zo dňa 11. decembra 2014, ktorá mala významný vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

26. Žalovaný svoje dovolanie odôvodnil i tým, že odvolací súd sa mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky aplikácie ustanovenia § 120 ods. 3 O. s. p. na prejednávany prípad (prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.). Zo znenia ustanovenia § 120 ods. 3 O. s. p. podľa žalovaného vyplýva len možnosť súdu si osvojiť skutkové tvrdenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov. Zhodné tvrdenia účastníkov konania nie sú podľa žalovaného natoľko záväzné, že by skutočnosti, ktorých sa tieto tvrdenia týkajú, súd nemohol urobiť predmetom dokazovania. Žalovaný poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5MCdo/4/2007 a sp. zn. 6Cdo/203/2013. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalovaný, na základe pôvodného zápočtu (započítacieho úkonu žalovaného zo dňa 20. januára 2010) vykonal voči žalobcovi 2/ zápočet časti svojich pohľadávok oproti Pohľadávkam 2 v časti, v akej sa kryli, t. j. v celej výške Pohľadávok 2 (282 004,15 eur). Nižšie súdy sa v dôsledku nesprávnej aplikácie ustanovenia § 120 ods. 3 O. s. p. žiadnym spôsobom nevysporiadali s existenciou pôvodného zápočtu, ani právne neposúdili jeho účinky. Pôvodný zápočet by za predpokladu svojej platnosti spôsobil zánik Pohľadávok 2 ešte v roku 2009, teda ešte v čase pred samotným začatím súdneho konania. Za daných okolností nemohli podľa žalovaného nižšie súdy iba nekriticky vychádzať zo zhodných tvrdení sporových strán, ale mali sa osobitne zaoberať aj právnym posúdením otázky platnosti pôvodného zápočtu žalovaného. Existencia pôvodného zápočtu, ktorý bol predmetom dokazovania v súdnom konaní, vylučuje možnosť súdu aplikovať ustanovenie § 120 ods. 3 O. s. p., resp. aktuálne § 186 ods. 2 C. s. p.

27. Žalovaný následne doručil súdu svoje podanie zo dňa 12. marca 2021 označené ako Vyjadrenie žalovaného k dovolaciemu konaniu v právnej veci o zaplatenie 731 302,31 eur s príslušenstvom. V uvedenom vyjadrení žalovaný zopakoval dovolacie dôvody vymedzené v jeho dovolaní. Žalovaný doplnil, že svoju pohľadávku si v rozsahu priznanom rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III pod č. k. 25Cb/223/2009-607 a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Cob/2/2014, vymáha v exekučnom konaní vedenom Exekútorským úradom G. K. E. sp. zn. EX 1/16. Žalovaný tak postupuje z dôvodu opatrnosti vzhľadom na negatívne skúsenosti týkajúce sa opakovaného a účelového postupovania pohľadávok medzi žalobcami. Žalobcovia ako prepojené osoby, podľa žalovaného v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku docielili stav, kedy žalobca 2/ už získal na úkor žalovaného plnenie vo výške 643 048,39 eur s príslušenstvom, zatiaľ, čo pohľadávka žalovaného voči žalobcovi 1/ je uspokojená len v rozsahu cca 8 400,- eur. Vymáhanie pohľadávky žalovaného v exekučnom konaní z dôvodu opatrnosti preto podľa žalovaného nemôže preukazovať tvrdenie žalobcov, že nemohlo dôjsť k zániku časti pohľadávok pôvodným zápočtom, keď si ju žalovaný vymáha v exekučnom konaní. Pretrvávajúce vedenie exekučného konania nemá podľa žalovaného žiaden vplyv na posudzovanie platnosti pôvodného zápočtu žalovaného. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 25Cb/223/2009 súd neplatnosť pôvodného zápočtu nevyslovil a ani ho neskúmal. Rozhodnutia, na ktoré poukazovali žalobcovia nemajú žiadnu výpovednú hodnotu vo vzťahu k posúdeniu platnosti a účinkov pôvodného zápočtu. Súdy v týchto konaniach posudzovali výlučne účinky iných jednostranných zápočtov žalovaného, najmä jednostranného zápočtu žalovaného zo dňa 10. novembra 2009 adresovanému spoločnosti DayCom Group. Žalovaný si v prípade pôvodného zápočtu vo vzťahu k žalobcovi 2/ splnil svoju notifikačnú povinnosť podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka včas, bez zbytočného odkladu po doručení oznámenia o postúpení pohľadávok (21. decembra 2009), keď listom č. 47416/1700/2009 datovaným 28. decembra 2009, t. j. 7 dní odo dňa doručenia oznámenia o postúpení pohľadávok, žalobcu 2/ ako postupníka písomne informoval o existencii započítateľných pohľadávok voči žalobcovi 1/. Následne žalovaný započítacím prejavom z 20. januára 2010 započítal voči žalobcovi 2/ pohľadávky vo výške, v akej sa kryli (282 004,15 eur). Žalobca 2/ si v roku 2017

vymohol od žalovaného pohľadávky priznané v tomto konaní v rozsahu 643 048,39 eur, a to v exekučnom konaní vedenom na exekútorskom úrade JUDr. Borisa Sobolovského pod sp. zn. EX 111358/2016. Žalovaný sa v predmetnom podaní ďalej venoval otázke absolútnej neplatnosti Dodatku č. 2 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013 pre rozpor s dobrými mravmi.

28. K dovolaniu žalovaného doručil svoje vyjadrenie žalobca 2/, v ktorom dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie žalovaného v celom rozsahu odmietol, prípadne zamietol a žalobcovi 2/ priznal nárok na náhradu trov konania. Žalobca 2/ sa nestotožňuje s názorom dovolateľa o nesprávnom výklade a aplikácii § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka a poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27. júla 2005, sp. zn. 29Odo/171/2003, zo dňa 27. augusta 2009, sp. zn. 23Cdo/2999/2007, z 28. mája 2015, sp. zn. 29Cdo/643/2012 a z 27. júna 2007, sp. zn. 33Odo/657/2005. K zhodným tvrdeniam sporových strán o nespornosti pohľadávok žalobca 2/ uviedol, že sám žalovaný na pojednávaní dňa 30. júna 2014, ako aj dňa 11. decembra 2014, uznal nárok žalobcu ako nepochybný v tom zmysle, že nepochyboval vykonanie diela žalobcom, prevzatie tohto diela žalovaným a vznik nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela. Postup súdu v zmysle ust. § 120 ods. 3 O. s. p. sa vzťahoval práve na tieto tvrdenia účastníkov a nie na samotnú platnosť, či neplatnosť zápočtov, keďže ohľadom platnosti zápočtov sporové strany počas celého konania uvádzali kontradiktórne tvrdenia. Odvolací súd pri posudzovaní platnosti vzájomného započítania ani netvrdí, že pri ňom vychádzal zo zhodných tvrdení sporových strán. Žalovaný v dovolaní neuviedol, že pohľadávku, o ktorej tvrdí, že zanikla už pôvodným započítaním, zároveň vymáha v exekučnom konaní. Pokiaľ pohľadávka žalovaného zanikla započítaním, nemohol Okresný súd Bratislava III rozsudkom sp. zn. 25Cb/223/2009 túto pohľadávku právoplatne priznať a nemohla by byť táto pohľadávka naďalej vymáhaná v exekučnom konaní. K otázke platnosti započítania poukázal žalobca 2/ na rozsudky Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2018, sp. zn. 1Cob/173/2017, z 14. júla 2015, sp. zn. 2Cob/2/2014 a rozsudok sp. zn. 2Cob/61/2011. Pôvodný zápočet zo dňa 20. januára 2010 bol podľa žalobcu 2/ taktiež vykonaný oneskorene. Oznámenie o započítateľných pohľadávkach žalovaného bolo žalobcovi 1/ ako novému veriteľovi doručené dňa 7. januára 2011, teda až 18 dní po oznámení o postúpení pohľadávok, čo nie je možné podľa žalobcu 2/ považovať za oznámenie bez zbytočného odkladu.

29. K vyjadreniu žalobcu 2/ doručil súdu žalovaný vyjadrenie z 30. septembra 2021. Žalovaný zotrval na dôvodoch uvádzaných v dovolaní. Podľa žalovaného z rozsudku súdu prvej inštancie vôbec nevyplýva, ako sa tento vysporiadal s existenciou pôvodného zápočtu. Rozhodnutia, na ktoré poukazuje žalobca 2/ vo svojom vyjadrení, nemajú podľa žalovaného žiadnu výpovednú hodnotu vo vzťahu k posúdeniu platnosti a účinkov pôvodného zápočtu. Podľa žalovaného nie je podstatný dátum skutočného prevzatia zásielky obsahujúcej informáciu o započítateľných pohľadávkach voči postupcovi, ale podstatný je dátum prvotného doručovania zásielky žalobcovi 2/.

30. Najvyšší súd, ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen prípustné, ale i dôvodné.

31. Najvyšší súd na úvod uvádza, že pri skúmaní procesných podmienok dovolacieho konania zistil, že žalobca 1/ bol dňa 7. apríla 2022 ex offo vymazaný z obchodného registra. Zároveň z obsahu súdneho spisu vyplýva, že čiastočný rozsudok, ktorý bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu napadnutým dovolaním žalovaného, sa týka výlučne nároku žalobcu 2/ a zároveň, že súd prvej inštancie uznesením z 24. apríla 2018, č. k. 25Cb/136/2013-493, zastavil konanie o zaplatenie 88 252,97 eur s príslušenstvom, teda konanie o nároku žalobcu 1/, a to na základe späťvzatia žaloby uskutočneného žalobcom 1/ podaním zo dňa 4. apríla 2018. Z uvedených dôvodov zánik procesnej subjektivity žalobcu 1/ nemá vplyv na prebiehajúce dovolacie konanie, ktoré sa týka výlučne nároku žalobcu 2/.

32. Žalovaný uplatnil dovolanie pre nesprávne právne posúdenie dvoch právnych otázok, z ktorých jedna nebola podľa žalovaného doposiaľ vôbec riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu (prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.) a pri druhej právnej otázke sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (prípustnosť dovolania podľa 421 ods. 1

písm. a/ C. s. p.).

33. Prvá právna otázka je dovolateľom vymedzená otázkou, či je potrebné, aby dlžník uskutočnil ďalší notifikačný úkon voči postupníkovi ohľadom existencie započítateľných pohľadávok v zmysle § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka po postúpení pohľadávky, pokiaľ už postupník mal vedomosť o existencii započítateľných pohľadávok dlžníka voči postupcovi z predchádzajúcich úkonov dlžníka.

34. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa doposiaľ pri výklade a aplikácii ust. § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka venovala len problematike výkladu „bez zbytočného odkladu“. Právna otázka vymedzená dovolateľom tak doposiaľ nebola predmetom rozhodnutí najvyššieho súdu a zároveň je potrebné ju považovať za otázku podstatnú pre rozhodnutie posudzovanej veci. Od jej vyriešenia závisí záver o platnosti započítacieho prejavu žalovaného. Z uvedených dôvodov najvyšší súd konštatuje prípustnosť dovolania žalovaného v tejto časti podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

35. Podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka dlžník môže použiť na započítanie voči postupníkovi aj svoje na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré mal voči postupcovi v čase, keď mu bolo oznámené alebo preukázané postúpenie pohľadávky (§ 526), ak ich oznámil bez zbytočného odkladu postupníkovi. Toto právo má dlžník aj v prípade, že jeho pohľadávky v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia neboli ešte splatné.

36. Účelom citovanej právnej úpravy a ňou stanovenej lehoty na splnenie notifikačnej povinnosti dlžníka voči postupníkovi je ochrana postupníka. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť, aby mal postupník bez zbytočného odkladu po oznámení alebo preukázaní postúpenia pohľadávky dlžníkovi vedomosť o pohľadávkach dlžníka voči postupcovi, ktoré by mohli byť voči postupníkovi dlžníkom započítané.

37. Dôsledkom splnenia notifikačnej povinnosti dlžníka voči postupníkovi v zmysle § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nielen samotné poskytnutie informácie o existencii započítateľných pohľadávok dlžníka, ale aj týmto úkonom vyjadrený úmysel dlžníka, že v budúcnosti príde k ich započítaniu voči pohľadávke nadobudnutej postupníkom od postupcu. Preto len samotná informácia o tom, že existujú započítateľné pohľadávky dlžníka, o ktorých sa postupník môže dozvedieť aj iným spôsobom ako oznámením od dlžníka (napríklad oznámením od postupcu), pre naplnenie ochranného účelu včasného oznámenia dlžníka predpokladaného § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemôže postačovať.

38. Na druhej strane, je ale potrebné vziať do úvahy, že v právnej praxi môžu nastať prípady, kedy postupník disponuje informáciou o existencii započítateľných pohľadávok dlžníka voči postupcovi, ako aj o jeho úmysle tieto pohľadávky započítať voči pohľadávkam nadobudnutým postupníkom, a to aj bez uskutočnenia oznámenia dlžníka podľa § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka po oznámení alebo preukázaní postúpenia pohľadávky na postupníka. V takom prípade môže byť požiadavka splnenia notifikačnej povinnosti, ktorej obsahom má byť poskytnutie informácií, ktorými už postupník disponuje a následná sankcia neplatnosti započítacieho prejavu dlžníka pri jej nesplnení, prejavom prehnaného formalizmu a čisto gramatického výkladu § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bez zohľadnenia jeho účelu. Je ale nevyhnutné, aby postupník preukázateľne disponoval informáciami o aktuálnom stave týchto pohľadávok, teda nemalo by ísť napríklad o pohľadávky medzičasom čiastočne splnené, o čom by postupník už vedomosť nemal.

39. Zo skutkového stavu zisteného nižšími súdmi vyplýva, že Pohľadávky 2 (vo výške 282 004,15 eur) boli, na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 17. decembra 2009 postúpené žalobcom 1/ na žalobcu 2/, ktorý ich Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013 postúpil opäť na žalobcu 1/. K Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013 bol uzatvorený Dodatok č. 2, ktorým bola do tejto zmluvy prijatá rozvázovacia podmienka, na základe ktorej sa žalobca 2/ opätovne stal po 31. decembra 2013 veriteľom Pohľadávok 2. Súčasťou súdneho spisu je aj Jednostranný zápočet pohľadávky zo dňa 20. januára 2010 vyhotovený žalovaným a adresovaný žalobcovi 2/, ktorého obsahom je započítací prejav žalovaného voči žalobcovi 2/, ktorému mal predchádzať list žalovaného č.

47416/1700/2009 zo dňa 28. decembra 2009, ktorého obsahom bolo oznámenie o existencii pohľadávky žalovaného voči žalobcovi 1/, ako postupcovi, vo výške 767 420,83 eur z titulu bezdôvodného obohatenia z dôvodov vyplývajúcich zo Zmluvy č. 8/2000/2006 zo dňa 25. januára 2006 uzatvorenej medzi žalovaným a žalobcom 1/. Obsahom tohto Jednostranného zápočtu pohľadávky zo dňa 20. januára 2010 bola špecifikácia pohľadávok žalovaného proti žalobcovi 1/ spolu vo výške 288 854,88 eur, ktoré chcel žalovaný týmto listom započítať voči pohľadávkam žalobcu 2/ uplatneným v tomto konaní vo výške 282 004,15 eur, čo predstavuje pohľadávky v tomto konaní označené ako Pohľadávky 2. Bez ohľadu na platnosť uvedeného započítacieho prejavu, žalovaný tak už v minulosti uskutočnil voči žalobcovi 2/ úkon, ktorého obsahom je ako špecifikácia pohľadávok, ktoré má ako dlžník voči postupcovi, tak aj úmysel tieto pohľadávky započítať voči pohľadávkam nadobudnutým postupníkom.

40. Za zohľadnenia skutkového stavu zisteného nižšími súdmi v tejto veci, je podľa najvyššieho súdu namieste konštatovať, že čisto gramatický (doslovný) výklad § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka v tomto prípade nenaplnia účel predmetného ustanovenia, ale kladie na dlžníka (žalovaného) čisto formálnu požiadavku opätovne oznámiť niečo, čo už v minulosti priamo žalobcovi 2/ oznámil. Uvedený záver sa, ale v tomto prípade, týka výlučne pohľadávok žalovaného započítavaných voči pohľadávkam žalobcu 2/, nadobudnutých postúpením označených v tomto konaní ako Pohľadávky 2. Vo vzťahu k Pohľadávkam 1 totiž pre najvyšší súd zo zisteného skutkového stavu nevyplývalo, že by obdobný úkon adresovaný žalobcovi 2/ bol pred postúpením týchto pohľadávok žalovaným uskutočnený. Len samotný obsah súdneho spisu, personálne prepojenie žalobcov a rovnaký právny zástupca žalobcov podľa názoru najvyššieho súdu nepostačujú pre obsahové naplnenie notifikačnej povinnosti žalovaného tak, ako bola vymedzená v tomto rozhodnutí. Takémuto oboznámeniu sa so započítateľnými pohľadávkami chýba vedomosť o úmysle tieto pohľadávky voči postupcovi dlžníkom započítať po ich postúpení postupníkovi.

41. Aj z Nálezu ústavného súdu z 1. júla 2008, sp. zn. III. ÚS 341/07, vyplýva, že viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona. Rovnako v Náleze ústavného súdu z 31. augusta 2017, sp. zn. I. ÚS 155/2017, ústavný súd uviedol, že orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale musí sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.

42. Preto i pokiaľ z gramatického výkladu ust. § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že oznámenie o pohľadávkach spôsobilých na započítanie je potrebné oznámiť bez zbytočného odkladu po oznámení alebo preukázaní postúpenia pohľadávky dlžníkovi, je možné prijať výklad zohľadňujúci účel tejto notifikačnej povinnosti a lehoty na jej splnenie, v zmysle ktorého môžu byť postupníkovi tieto informácie dostupné už i pred oznámením alebo preukázaním postúpenia pohľadávky dlžníkovi a nie je už následne pod sankciou neplatnosti započítania nevyhnutné, aby dlžník v lehote bez zbytočného odkladu tieto informácie oznamoval postupníkovi, ktorý už nimi preukázateľne disponuje.

43. Zhrnúc uvedené, pri rešpektovaní ochranného účelu notifikačnej povinnosti dlžníka vo vzťahu k postupníkovi a zohľadnení skutkového stavu zisteného nižšími súdmi je podľa najvyššieho súdu namieste konštatovať, že čisto gramatický výklad § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka v tomto prípade vo vzťahu k pohľadávkam započítavaným žalovaným voči pohľadávkam nadobudnutým žalobcom 2/ označeným ako Pohľadávky 2 mal za následok nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Účel notifikačnej povinnosti bolo možné naplniť aj oznámením žalovaného uskutočneným pred postúpením pohľadávky, ktoré bolo adresované žalobcovi 2/ a ktorého obsahom bola ako špecifikácia pohľadávok, tak aj úmysel ich proti žalobcom 2/ nadobudnutým Pohľadávkam 2 započítať, za predpokladu, že stav

týchto pohľadávok sa nezmenil a je naďalej aktuálny aj v čase ich započítania.

44. Keďže rozsudok odvolacieho súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení právnej otázky podstatnej pre rozhodnutie odvolacieho súdu, je potrebné rozsudok odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušiť a podľa § 450 C. s. p. vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd je podľa § 455 C. s. p. viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí.

45. Druhou právnou otázkou podľa dovolateľa nesprávne vyriešenou odvolacím súdom je otázka aplikácie ust. § 120 ods. 3 O. s. p., ktoré podľa dovolateľa vyjadruje len možnosť súdu osvojiť si zhodné tvrdenia sporových strán, súd však musí pritom zohľadniť aj iné okolnosti spochybňujúce tieto zhodné tvrdenia. Odvolací súd sa pri riešení tejto právnej otázky podľa žalovaného odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej rozsudkom najvyššieho súdu z 20. marca 2008, sp. zn. 5MCdo/4/2007 a uznesením najvyššieho súdu z 24. októbra 2013, sp. zn. 6Cdo/203/2013. Z vykonaného dokazovania podľa žalovaného vyplynulo, že žalovaný, na základe pôvodného zápočtu zo dňa 20. januára 2010 vykonal voči žalobcovi 2/ zápočet časti svojich pohľadávok oproti Pohľadávkam 2 v časti, v akej sa kryli, t. j. v celej výške Pohľadávok 2 (282 004,15 eur). Nižšie súdy sa žiadnym spôsobom nezaoberali týmto pôvodným zápočtom.

46. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že po podaní vzájomného návrhu žalobcom 1/ sa k tomuto návrhu žalovaný vyjadril podaním z 26. mája 2013, v ktorom žalovaný uviedol, že nesúhlasí so vzájomným návrhom žalobcu 1/, avšak uviedol iné dôvody než to, žeby mali žalobcom 1/ uplatnené pohľadávky zaniknúť započítaním. V konaní pred súdom prvej inštancie na pojednávaní dňa 30. júna 2014 poverená zamestnankyňa žalovaného uviedla, že Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 boli započítané, ale toto započítanie bolo vyhodnotené ako vadné, keďže bolo urobené neskoro. Ďalej uviedla, že predmetné faktúry žalovaný nerozporuje. Následne na pojednávaní dňa 11. decembra 2014 poverená zamestnankyňa žalovaného uviedla, že Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 v ustálenej výške 643 048,39 eur považuje za nesporné a tieto z opatrnosti započítava do výšky 643 048,39 voči nároku žalovaného priznaného v konaní sp. zn. 25Cb/223/2009. Zároveň bol do súdneho spisu založený písomný návrh žalovaného datovaný 26. mája 2013 (doručený súdu na pojednávaní konanom dňa 11. decembra 2014) na započítanie pohľadávok v rozsahu, v akom bolo započítanie navrhnuté žalovaným na pojednávaní. Súd prvej inštancie následne vydal čiastočný rozsudok zo dňa 23. februára 2015, č. k. 25Cb/136/2013-266, týkajúci sa nároku žalobcu 2/. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že s poukazom na ust. § 120 ods. 3 O. s. p. si osvojil zhodné tvrdenia účastníkov konania o nespornosti nároku žalobcu 2/ pokiaľ ide o Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2. Zástupkyňa žalovaného výslovne uviedla, že Pohľadávky 1 a Pohľadávky 2 v ustálenej výške 643 048,39 eur považuje za nesporné.

47. Žalovaný v odvolaní uplatnenom pre nesprávne právne posúdenie veci namietal výlučne nesprávne právne posúdenie započítania pohľadávok zo dňa 11. decembra 2014. Uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 27. novembra 2018, č. k. 25Cb/136/2013-526, bol žalovaný vyzvaný, aby v lehote 10 dní odstránil vady odvolania. Žalovaný bol vyzvaný, aby uviedol, či svojím podaním sledoval zmenu alebo zrušenie výroku rozsudku súdu prvej inštancie alebo, či odvolanie smeruje len proti dôvodom rozsudku a zároveň, aby uviedol, čoho sa ako odvolateľ domáha (odvolací návrh). Žalovaný až v podaní zo dňa 7. decembra 2018 označeným ako Odstránenie väd odvolania na výzvu Okresného súdu Bratislava III uloženú v uznesení zo dňa 27. novembra 2018, č. k. 25Cb/136/2013-526, súdu prvej inštancie vytýkal neprihliadnutie na pôvodný zápočet žalovaného z roku 2010. Týmto podaním podľa názoru najvyššieho súdu však prišlo k rozšíreniu odvolacích dôvodov po uplynutí lehoty na podanie odvolania, ktoré ako ust. § 205 ods. 3 O. s. p. tak ani § 365 ods. 3 C. s. p. nepovoľoval.

48. Odvolací súd i napriek uvedenému k tejto námietke žalovaného uviedol, že v danom prípade nejde o nepravdivé tvrdenia účastníkov, ktoré by mohli viesť k porušovaniu alebo obchádzaniu kogentných hmotnoprávných noriem alebo o fabuláciu na dosiahnutie ekonomických cieľov. Keďže o takýto prípad v posudzovanej veci nešlo, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď si osvojil zhodné tvrdenia sporových strán o nespornosti nároku žalobcu 2/.

49. Podľa § 120 ods. 4 O. s. p. bolo potrebné, aby žalovaný všetky dôkazy a skutočnosti predložil alebo označil najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a O. s. p. O uvedenom bol žalovaný poučený v predvolaní na pojednávanie.

50. Žalovaný tak počas celého konania na súde prvej inštancie netvrdil, že Pohľadávky 2 zanikli pôvodným zápočtom z 20. januára 2010. Naopak tvrdil, že tieto pohľadávky označené v konaní ako Pohľadávky 2 považuje za nesporné, sám uviedol (na pojednávaní dňa 30. júna 2014), že toto započítanie bolo vyhodnotené ako vadné, keďže bolo vykonané oneskorene, pohľadávky, ktoré pôvodne týmto zápočtom započítaval proti pohľadávkam žalobcu 1/ (ako postupcu), naďalej uplatňoval v konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/233/2009 a neskôr v exekučnom konaní a napokon v roku 2014 opätovne voči týmto pohľadávkam započítal svoje pohľadávky, ktoré mal voči žalobcovi 1/ (ako postupcovi). Z uvedených dôvodov preto podľa názoru najvyššieho súdu vôbec nevznikla spornosť ohľadom platnosti a účinnosti započítacieho prejavu žalovaného zo dňa 20. januára 2010, ktorú by súd prvej inštancie bol povinný vyriešiť. Pokiaľ žalovaný mal záujem na vyriešení tejto otázky, mal v konaní pred súdom prvej inštancie aktívne namietat' zánik žalobcami uplatňovanej pohľadávky pôvodným zápočtom. Žalovaný tak v konaní pred súdom prvej inštancii neučinil a prvýkrát uvedenú námietku vzniesol až v podaní, ktorým mal odstrániť vady podaného odvolania (ktoré sa netýkali uplatnených odvolacích dôvodov) a ktoré bolo podané po lehote na podanie odvolania, preto v ňom už uplatnené odvolacie dôvody ani nebol oprávnený rozširovať.

51. Dovolateľ vo svojom dovolaní tvrdí, že súd prvej inštancie a odvolací súd pri aplikácii ust. §120 ods. 3 O. s. p. neprihliadli na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalovaný, na základe pôvodného zápočtu zo dňa 20. januára 2010 vykonal voči žalobcovi 2/ zápočet časti svojich pohľadávok oproti Pohľadávkam 2 v časti, v akej sa kryli, t. j. 282 004,15 eur. Uvedené, ale z vyššie najvyšším súdom vysvetlených dôvodov v konaní pred nižšími súdmi z vykonaného dokazovania nevyplynulo, pretože žalovaný to v konaní pred súdom prvej inštancie ani netvrdil.

52. Z uvedených dôvodov, najvyšší súd uzatvára, že takto dovolateľom vymedzená otázka nebola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Žalobca platnosť pôvodného zápočtu z 20. januára 2010 rozporoval a žalovaný v konaní jeho platnosť a účinnosť netvrdil a nepreukazoval. Naopak žalovaný v konaní opakovane nespornosť Pohľadávok 2 potvrdil.

53. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

54. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že prípustnosť dovolania uplatneného pre nesprávne právne posúdenie veci je možné založiť výlučne vtedy, pokiaľ ide o právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Pri druhej právnej otázke vymedzenej dovolateľom o takúto právnu otázku nejde. Dovolateľ tvrdí, že z vykonaného dokazovania vyplynulo skutkové zistenie, s ktorým sa odvolací súd a ani súd prvej inštancie nevysporiadal, uvedené však nevyplýva z obsahu súdneho spisu.

55. Vzhľadom na uvedený záver prijatý najvyšším súdom by bolo potrebné dovolanie žalovaného v časti druhej právnej otázky odmietnuť podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd, ale konštatoval prípustnosť a dôvodnosť dovolania pri prvej právnej otázke dovolateľa, preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

56. Najvyšší súd zároveň dopĺňa, že žalovaný sa v podaní zo dňa 12. marca 2021 označenom ako Vyjadrenie žalovaného k dovolaciemu konaniu v právnej veci o zaplatenie 731 302,31 eur s

príslušenstvom, venoval ďalším otázkam, ktoré však neuplatnil v dovolaní v rámci vymedzenia dovolacích dôvodov. Ide o otázku nesplnenia povinnosti žalobcov podľa § 526 Občianskeho zákonníka s ohľadom na chýbajúcu špecifikáciu spätne postupovaných pohľadávok a otázku neplatnosti Dodatku č. 2 k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 23. januára 2013, ktorý je podľa žalovaného neplatný pre rozpor s dobrými mravmi a zásadami poctivého obchodného styku. Podľa § 434 C. s. p. dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Uvedeným podaním žalovaný obsahovo rozšíril uplatnené dovolacie dôvody, keďže vyriešenie týchto otázok nenamietal v dovolaní a uskutočnil tak po uplynutí lehoty na podanie dovolania. Z uvedených dôvodov sa najvyšší súd týmito otázkami pri rozhodovaní o dovolaní žalovaného nezaoberal.

57. O trovách dovolacieho konania a trovách pôvodného konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

58. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.